

F.t.l. om vandløb

regler for hvilke oplysninger og hvilket projektmateriale, der skal tilvejebringes ved ansøgninger om godkendelse. Der vil endvidere blive fastsat bestemmelser, der sikrer alle interesserede brugere af vandløbet og andre berørte myndigheder, herunder fiskeriministeriet, medindflydelse, forinden vandløbsmyndighedens afgørelse træffes. Der kan ligeledes fastsættes bestemmelser, der sikrer en samordning af enkeltsagers behandling med tilvejebringelsen af regulativerne for offentlige vandløb. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til kap. 6.

Til kapitel 7

Vandløbsvedligeholdelsen har hidtil hovedsagelig haft til formål at sikre vandløbenes evne til afledning af vand.

Normalt omfatter vedligeholdelsen fjernelse af grøde (vegetation) i vandløbets bund, opgravning af aflejet materiale samt slåning og afretning af vandløbets skråninger og kanter.

Arbejdet blev, da vedligeholdelsesforpligtelsen påhvilede bredejerne, stort set udført med håndredskaber. Men efter at vedligeholdelsen af offentlige vandløb i 1963 blev overtaget af amtskommuner og kommuner, er maskiner i stigende grad taget i anvendelse.

Det er en almindelig opfattelse i amtskommuner og kommuner, at kravene til vandløbenes evne til afledning af vand har været stigende gennem en årrække. En årsag hertil kan være, at mange arealer, der tidligere lå som engjord med varigt græs, er omlagt til afgrøder, der ikke tåler oversvømmelse og som fordrer, at der kan køres på arealerne med landbrugsmaskiner fra det tidlige forår til efteråret.

Vandløbsvedligeholdelsen er således gennem de seneste årtier blevet mere og mere omfattende. Dette har bl. a. medført, at træ- og buskvegetationen langs vandløbene mange steder er blevet fjernet for at give mulighed for anvendelsen af maskiner, og de effektive maskiner har ført til, at de fysiske forhold miljømæssigt set nu er meget dårlige i mange vandløb. Den naturlige variation i strøm- og bundforhold, grusbanks, sten, grene og udhængende brinker er forsvundet – og dermed en af forudsætningerne for et alsidigt plante- og dyreliv.

I samme periode er der investeret milliardbeløb i rensning af spildevand netop for at bevare et alsidigt plante- og dyreliv i vandløbene.

Men dette forudsætter en god vandløbskvalitet, det vil sige både gode (varierede og stabile) fysiske forhold, en god vandkvalitet og rigeligt vand.

I mange vandløb er situationen i dag den, at dårlige (ensartede og ustabile) fysiske forhold er den væsentligste årsag til, at en vandløbskvalitet svarende til recipientkvalitetsmålsætningen ikke er opfyldt.

Dette er en del af baggrunden for, at det generelt med lovforslaget tilstræbes at sikre, at de foranstaltninger, der skal sikre vandløbenes evne til afledning af vand, skal fastsættes og gennemføres under hensyntagen til den vandløbskvalitet, der svarer til regionplanens målsætning for vandløbets anvendelse.

Yderligere bygger forslaget til dette kapitel på de undersøgelser vedrørende vandløbsvedligeholdelse, som er foretaget på miljøstyrelsens ferskvandslaboratorium 1976–1980.

Undersøgelserne har vist, at det vil være muligt at gennemføre en vandløbsvedligeholdelse, som både sikrer den nødvendige evne til afledning af vand og samtidig genskaber eller bevarer den ønskede vandløbskvalitet.

Undersøgelserne er omtalt i et temahæfte fra miljøstyrelsens ferskvandslaboratorium: »Vandløbskvalitet og vedligeholdelse, mål og midler« og er udførligt rapporteret i miljøprojekter nr. 30: »Vedligeholdelse af vandløb«, miljøstyrelsen november 1980.

Hovedsigtet med forslaget til dette kapitel er, med udgangspunkt i den nye formålsbestemmelse, jfr. § 1, at skabe mulighed for, at vedligeholdelse kan udføres under hensyntagen til recipientkvalitetsplanens målsætning for vandløbet, hvilket reelt betyder, at administrationen af vandløbets fysiske forhold koordineres med administrationen af vandkvaliteten.

I praksis indebærer dette f. eks., at der i vandløb med miljømæssigt høje recipientkvalitetsmålsætninger, f. eks. »naturlig tilstand« eller »laksefiskevand«, skal tages betydelige miljømæssige hensyn ved valg af metoder og fastsættelse af vedligeholdelsens omfang og tidspunktet herfor. Omvendt vil der i vandløb med lavere målsætning, f. eks. »æstetisk tilfredsstillende«, kunne gennemføres en vedligeholdelse, som så billigt og effektivt som muligt sikrer den nødvendige vandføringsevne.

I kapitlet er i øvrigt den gældende lovs opdeling af reglerne i fællesbestemmelser og bestemmelser for henholdsvis offentlige og private vandløb bevaret. De gældende bestemmelser om rettigheder og pligter for ejere og brugere er stort set bevaret. Det fremgår af bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, såfremt der er foretaget væsentlige materielle ændringer. Bestemmelserne er